

BOVENREGIONAAL PLAN “EEN THUIS VOOR NOORDJE”

Onderwerp	Stand van zaken, proces 2020-nu en uitvoeringsagenda 2021
Bijlagen	3

Het afgelopen jaar is door de betrokken jeugdhulpregio's gezamenlijk met aanbieders, samenwerkingsverbanden VO en ervaringsdeskundigen in Noord-Holland gewerkt aan een bovenregionaal plan voor specialistische jeugdhulp 'een thuis voor Noordje'. Daarbij passen de volgende ambities. Zoveel als mogelijk het aantal jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdhulp terugbrengen. En als het dan toch nodig is de passende zorg en verblijf in Noord-Holland vormgeven.

Gevraagde besluiten:

De verschillende jeugdregio's wordt gevraagd in te stemmen met:

1. De tien leidende principes zoals beschreven in dit voorstel als richtinggevend kader in de uitwerking van de hierna genoemde bovenregionale bestuursopdracht.
2. De bovenregionale bestuursopdracht voor:
 - a. Het uitwerken van Actielijn A, bovenregionaal aanbod (op NH niveau) van JeugdzorgPlus in Q2 2021 in een uitvoeringsagenda van het gehele programma.
 - b. Het uitwerken van Actielijn B, een bovenregionaal aanbod (op NH niveau) van niet gesloten jeugdhulp met verblijf in Q3 in een uitvoeringsagenda van het gehele programma
 - c. De voorgestelde programmastructuur voor de uitvoering van de bestuursopdracht en de daarbij behorende kosten van €138.500,- verdeeld naar jeugdregio.

Aanleiding

In het eerste kwartaal van 2020 is er een bestuurlijke opdracht opgesteld om een bovenregionaal plan op te stellen om de zorg voor jeugdigen met een verblijfs- en intensieve behandelbehoefte zo thuis mogelijk vorm te geven (zie bijlage 1). De opdracht heeft betrekking op het bovenregionale aanbod voor jeugdigen. Het gaat hierbij om een kleine doelgroep waarbij de hulpvraag dermate complex is dat passend aanbod uitsluitend bovenregionaal georganiseerd kan worden. Ook binnen JeugdzorgPlus is er sprake van een kleine doelgroep met een zware problematiek die nu nog buiten de provincie moet worden geplaatst. Het doel is dat alle jeugdigen die uit Noord-Holland komen ook in Noord-Holland geholpen en geplaatst kunnen worden.

In het afgelopen jaar is er met 8 jeugdzorgregio's uit Noord-Holland¹, de samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs en vijf zorgaanbieders van gespecialiseerde jeugdhulp² gewerkt aan dit plan. Inmiddels zijn ook de Gecertificeerde Instellingen (GI's) die jeugdbescherming uitvoeren hierbij betrokken. Het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) heeft het samenwerkingsproces begeleid en voerde samen met het ambtelijke kernteam de regie. Daarnaast is gedurende het proces gebruik gemaakt van de inbreng van ervaringsdeskundigen en de laatste wetenschappelijke inzichten, die verkregen zijn via de beweging “StroomOp”.

¹ De betrokken jeugdzorgregio's zijn: Amsterdam-Amstelland, Alkmaar/Noord-Kennemerland, Haarlemmermeer, Kop van Noord-Holland, Westfriesland, IJmond, Zaanstreek Waterland en Zuid-Kennemerland.

² De betrokken aanbieders zijn: GGZ Noord-Holland Noord, 's Heerenloo, iHub (Horizon), Levvel en Parlan.
Bestuursopdracht 'een thuis voor Noordje' - bovenregionaal plan specialistische jeugdhulp Noord-Holland 2021

In deze memo staat een terugkoppeling over het gelopen proces en de opbrengsten hiervan: de beschreven veranderopgaven aan de hand van leidende principes en randvoorwaarden. Het bovenregionale plan 'een thuis voor Noordje' wordt ontwikkeld terwijl de veranderopgave al in gang is gezet en is daarom niet statisch. Het plan draagt bij om gezamenlijk, bovenregionaal afgestemd deze veranderopgave te ondersteunen en te versterken. De veranderopgaven worden nu vertaald naar een bovenregionaal programma waarin verschillende actielijnen worden uitgewerkt. Dit voorstel bevat een bestuursopdracht voor het uitwerken van de verschillende actielijnen.

Proces

Het proces dat in het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden is grofweg op te delen in twee fasen: De eerste fase is de voorbereidende fase, waarin de opdracht verkend is en het benodigde netwerk is opgebouwd. Vrij snel werd duidelijk dat zowel de gemeenten als de aanbieders en het onderwijs een individuele én een gezamenlijke opdracht hebben in deze veranderopgave. Om te komen tot duurzame samenwerking in deze opgave is ervoor gekozen om binnen iedere pijler een overlegstructuur in te richten, maar ook tussen de pijlers een overleg in te richten. Dit is zowel op operationeel als op bestuurlijk niveau ingeregeld. Het brede bestuurlijke overleg is voor het totale proces dan ook van groot belang omdat hier de totale veranderopgave goed gemonitord wordt. Binnen de pijler gemeenten is een stuurgroep geformeerd waarin de 8 jeugdhulpregio's bestuurlijk zijn vertegenwoordigd. Een kernteam met ambtelijke vertegenwoordiging bereidt deze stuurgroep voor en is nauw betrokken bij de totstandkoming van het bovenregionale plan.

Tijdens de tweede fase heeft gezamenlijke visieontwikkeling plaatsgevonden. In deze fase is in kaart gebracht welke waarden en leidende principes horen bij de ambitie om ieder kind 'zo thuis als mogelijk' te laten opgroeien. Tevens is in kaart gebracht welk resultaat bereikt kan worden als vanuit deze waarden en principes gewerkt wordt en welke veranderopgaven daarvoor nodig zijn. Tot slot is onderzocht welke randvoorwaarden gerealiseerd moeten worden om dit resultaat te behalen.

Het ministerie van VWS en de Jeugdautoriteit volgen de ontwikkeling en samenwerking rondom dit plan. Zij worden elk kwartaal meegenomen in de voortgang van deze samenwerking. Inmiddels is ook het ministerie van OCW aangehaakt.

Inhoud

Tijdens het ontwikkelproces zijn gedragspatronen beschreven waarvoor een veranderopgave nodig is. De gewenste gedragspatronen zijn vervolgens omschreven als tien leidende principes:

1. *Wij nemen (gezamenlijk) de verantwoordelijkheid voor een jeugdige*
2. *Wij luisteren en sluiten aan bij behoefte van de vraagsteller, oplossingen ontwikkelen we samen*
3. *Wij kijken vanuit verschillende leefdomeinen (een integraal plan voor meerdere leefdomeinen zorg/onderwijs/vrije tijd)*
4. *Wij werken aan een on-onderbroken (continue) leer- en ontwikkellijn voor iedere jeugdige*
5. *Wij zorgen ervoor dat ouders en jeugdige goed worden ondersteund zodat hij/zij thuis kan blijven*
6. *Wij plaatsen een jeugdige in een keer in een nieuw thuis waar hij/zij mag blijven wonen, als het thuis wonen niet langer mogelijk is*
7. *Bij crisis zijn we er in de thuissituatie en brengen we de zorg naar het gezin i.p.v. jeugdige zorg*
8. *Wij separeren niet, dus 0% separaties en eveneens 0% dwang en drang*
9. *Wij werken (zorg & onderwijs) ontwikkelingsgericht*
10. *Wij handelen vanuit kostenbewustzijn en kiezen consequent voor de meest effectieve passende oplossing*

Op basis van de leidende principes is gezamenlijk bepaald welke resultaten bereikt kunnen worden als er gewerkt gaat worden vanuit deze nieuwe waarden en principes. Het uitgangspunt hierbij is dat er ten alle tijden gewerkt wordt vanuit het principe best passende zorg (Matched Care) en dat ieder kind zo thuis mogelijk kan opgroeien.

Om de resultaten te kunnen verwezenlijken is een nauwe samenwerking met gemeenten, de zorgaanbieders en het onderwijs van groot belang. Gezamenlijk hebben wij geïnterviewd wat nodig is om deze resultaten te bereiken en aan wat voor voorwaarden deze middelen zouden moeten voldoen.

Netwerkoeverleg

1. Voor opschaling van de zorgvraag, waarbij sprake lijkt van behandeling i.c.m. een verblijfsvraag
2. Het gezin/jeugdige en de expertises van onderwijs en zorg (volwassen/jeugd) aan tafel zitten.
3. Geïnitieerd door degene die nu al rondom zorgvraag actief zijn.

Ambulante intensieve begeleiding

1. Opstellen van een integraal plan rondom jeugdige / gezin
2. Verbinding met regulier onderwijs zodat jeugdige daar naar school kan.
 - Ondersteuning bieden op school aan docenten
 - Expertise van speciaal onderwijs in regulier onderwijs inzetten

Als thuis wonen echt niet gaat, dan goede plaatsing in pleegzorg / gezinshuis

Woonvoorzieningen (kleinschalig) voor zeer kleine unieke doelgroep waar wonen centraal staat

1. Pedagogisch medewerkers die jeugdigen op hun niveau aanspreken en begeleiden
2. Behandeling vindt plaats buiten wonen, scheiden van wonen en zorg

Kortdurende behandeling die op ieder moment kan worden ingezet voor deze doelgroep en waarbij soms verblijf noodzakelijk is

Als we dit resultaat willen bereiken moeten we de volgende oplossingsrichtingen:

- Starten/werken met/vanuit een integraal plan rondom de jeugdige in deze doelgroep
- De zorg verder ambulantisieren
- Kleinschalige woonvoorzieningen opbouwen (waarin langdurig wonen centraal staat)
- Organiseren van onderwijs/zorg arrangementen rondom de jeugdigen
- Ruimte creëren voor leren en reflecteren door alle partijen en op alle overleg/besluit niveaus

Hiervoor is een aantal randvoorwaarden noodzakelijk, zodat er in gezamenlijkheid vanuit een gelijkgerichte doelstelling gebouwd kan worden aan de ambitie. Deze randvoorwaarden zijn op te delen in drie thema's:

Commitment

- Leidende principes
- Besturing
- Afspraken tussen partijen

Data

- Zicht op de doelgroep (capaciteit en omvang)
- Monitoring van afspraken

Financiën

- Relevante aspecten rondom contracten
- Inrichten van juiste prikkels

Nadat vastgesteld is welke randvoorwaarden van belang zijn, is in kaart gebracht in hoeverre deze randvoorwaarden aanwezig zijn. Hieruit is duidelijk geworden dat in de komende periode een aantal belangrijke stappen gezet moeten worden om deze randvoorwaarden te realiseren. Dit heeft geleid tot de uitwerking van twee actielijnen in een uitvoeringsagenda:

- A. Bovenregionaal aanbod (op niveau NH) JeugdzorgPlus.
- B. Bovenregionaal aanbod (op niveau NH) niet gesloten jeugdhulp met verblijf

Uitvoeringsagenda 2021

Hieronder wordt de opdracht voor het uitwerken van deze actielijnen in een uitvoeringsprogramma verder geconcretiseerd:

A. Bovenregionaal aanbod (op niveau NH) JeugdzorgPlus

We (gemeenten, zorgaanbieders, samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs en de GI) spreken met elkaar de volgende ambities af: allereerst dat de komende jaren de hoeveelheid jeugdigen met een machtiging voor gesloten jeugdhulp naar nul beweegt. De tweede ambitie is dat er binnen 2 jaar geen enkele jeugdige voor het JeugdzorgPlus aanbod meer buiten de provincie Noord-Holland geplaatst wordt. De zorgaanbieders verbinden zich eraan om het benodigde aanbod in Noord-Holland te organiseren. De onderwijspartijen verbinden zich aan de inrichting van het juiste onderwijs voor deze jeugdigen. En de GI's plaatsen actief in overleg met de jeugdigen en genoemde betrokkenen met als uitgangspunt zo thuis mogelijk. Zo wordt gezamenlijk het juiste aanbod in de verschillende regio's georganiseerd. Om dit te realiseren zal een visie en beleid op JeugdzorgPlus moeten worden uitgewerkt waarbij gebruik gemaakt moet worden van de beschikbare data en gesignaleerde trends en gedefinieerd worden wat nodig is om dit te realiseren.

Concept Inhoudsopgave van actielijn A

1. Doel en aanleiding
2. Waar staan we nu met transformatie
 - a. Cijfers 2018-2021 (aantal jeugdigen in geslotenheid inclusief de verblijfsduur)
 - b. Voorzieningen 2018-2021 (aantal plaatsen + omschrijving zorgvraag/zwaarte)
 - c. Buiten de regio geplaatste jeugdigen
 - d. Geplaatste jeugdigen in Noord-Holland maar die daar niet vandaan komen
3. Wat is de veranderopgave, waar wordt aan gewerkt
 - a. Ombouw van voorzieningen (van groot naar klein en van gesloten naar open, van buiten de regio naar binnen de regio)
 - b. Zorginhoudelijk aanbod
 - c. Onderwijs verandering
4. Wat willen we uiteindelijk bereiken
 - a. Zo min mogelijk jeugdigen met een machtiging voor gesloten jeugdhulp
 - b. Geen jeugdigen voor gesloten jeugdhulp buiten NH
 - c. Aanbod voor de verschillende zorgvragen en behoeften (zorginhoudelijk en beveiliging)
 - d. Financiële kaders, financieel beheersbaar nader invullen

Ter ondersteuning van deze transformatie zijn door de Rijksoverheid financiële middelen (SPUK gelden) beschikbaar gesteld voor de vastgoedtransitie van de accommodaties van JeugdzorgPlus. Over de inzet van deze middelen vindt bovenregionaal afstemming plaats.

Bovenregionaal aanbod (op niveau NH) van niet gesloten jeugdhulp met verblijf

Bovenregionaal georganiseerde open voorzieningen zijn in het kader van het bovenregionale plan een niet te verwaarlozen deel van het aanbod in transformatie, omdat ze voorzien in een behoefte van een heel weinig voorkomende groep kinderen met meervoudige problematiek met een verblijfsbehoefte. Ook kan met het aanbod voorkomen worden dat kinderen onterecht in een gesloten Jeugdzorg instelling terecht komen. Door te zorgen voor een scheiding tussen wonen en hulp kan door deze voorzieningen de uitstroom uit JeugdzorgPlus worden bevorderd. De snelheid van de opbouw en ombouw van deze voorzieningen bepaalt het tempo van ontwikkeling in actielijn A.

Voor het uitwerken van Actielijn B en het opstellen van een 0 meting is data nodig. Nu is er nog onvoldoende zicht op de grootte en de aard van deze behoefte. Deze data is nu nog niet beschikbaar. Om die reden zal separaat aan de uitwerking van deze actielijn door de werkgroep een aparte werkgroep de opdracht krijgen de benodigde data beschikbaar te maken. In afwachting van deze data kan deze werkgroep zich wel bezig gaan houden met het verder uitwerken van de bovenregionale veranderopgave voor specifieke doelgroepen. Als basis voor de uitwerking van actielijn B wordt gebruik gemaakt van de "Rode draden analyse" die door de het regionale expertisenetwerk NH is opgesteld.

Voorstel programmastructuur

Bestaande programmastructuur

Voorgesteld wordt de huidige netwerkstructuur binnen de verschillende pijlers bestaande uit vertegenwoordiging uit gemeenten, onderwijs, GI's en zorgaanbieders, die is ontstaan rondom het bovenregionaal plan in het breed bestuurlijk overleg te continueren en uit te breiden met een programmateam en twee werkgroepen (per actielijn een werkgroep). Daarnaast is een subwerkgroep nodig die zich gaat bezighouden met het beschikbaar maken van de benodigde data bij actielijn B. Binnen de verschillende pijlers worden de voortgang, de vraagstukken en de oplossingsrichtingen besproken. Op moment dat er besluitvorming nodig is, wordt hiervoor het gemeentelijk proces doorlopen. Ook vindt er in dit overleg afstemming plaats over de voortgang van het bovenregionaal expertisenetwerk N-H, K-eet en de ontwikkeling van de regionale expertteams (zie bijlage 2).

Programmamateam

Voor het goed ondersteunen van de netwerkstructuur en de werkgroepen is het nodig dat voor de vervolgfase een programmamateam ontstaat, die gezamenlijk sturing geeft aan het geheel van de veranderingen. De structuur bestaat uit: Programmamateam "Een thuis voor Noordje":

- Regioambassadeur Noord-Holland (voorzitter)
- Vertegenwoordiging namens gemeenten/jeugdregio's, eveneens verbindende schakel naar de gemeentelijke overleggen (kernteam + stuurgroep wethouders) en het ministerie van VWS en OCW
- Vertegenwoordiging onderwijs, eveneens verbinding naar overlegorgaan samenwerkingsverbanden Noord-Holland
- Vertegenwoordiging zorgaanbieders eveneens verbinding bestuurlijk overleg aanbieders
- Vertegenwoordiging GI's, verbinding bestuurlijk overleg GI's

Het programmamateam stuurt beide werkgroepen aan.

Het brede bestuurlijk netwerk “Een thuis van Noordje” functioneert als een klankbordgroep voor het programmateam. Voor een goede voorbereiding van deze bijeenkomsten is het verstandig een agendacommissie in te richten, met een bestuurlijke vertegenwoordiger vanuit de 4 pijlers.

Schematisch:

De werkgroepen per actielijn

De concretisering van de actielijnen A en B heeft gezamenlijke werkgroepen met vertegenwoordiging van alle partijen. De gemeenten, jeugdregio's, zorgaanbieders, onderwijs en de GI's vaardigen medewerkers af. Die namens hen zitting hebben in deze werkgroepen. Deze werkgroepen zijn verantwoordelijk voor de uitwerking van de concrete actielijnen A en B in een gezamenlijk programma om de doelstellingen en uitgangspunten te kunnen realiseren. In het derde kwartaal van 2021 wordt deze opgeleverd.

Subwerkgroep beschikbare data

Voor met name de uitwerking van actielijn B is beschikbare data nodig. De verschillende betrokken pijlers kunnen gezamenlijk inzetten op het beschikbaar maken van deze data. De werkgroep bestaande uit deskundigen op dat gebied zal deze opdracht uitvoeren parallel aan het uitwerken van de actielijnen binnen het programma in de uitvoeringsagenda.

Pijler gemeenten:

In de pijler gemeenten blijft het kernteam bestaan. Het kernteam bespreekt de voortgang, signaleert en deelt ervaringen vanuit de eigen regio en legt daarmee de bovenregionale verbinding. Ook bereidt het kernteam de gemeentelijke stuurgroep voor. De projectleider van het Bovenregionaal expertisenetwerk Noord-Holland sluit hierop aan, zodat zowel ambtelijk als bestuurlijk de afstemming is geborgd.

Investeringskosten

De voorzitter van het programmteam levert een tijdsinvestering van maximaal 16 uur per week. Aan de overige deelnemers van het programmteam wordt een tijdsinvestering gevraagd van maximaal 4-8 uur per week.

De deelnemers aan het kernteam leveren hun bijdrage in 4 uur per week.

De stuurgroep komt 3x per jaar bijeen, net als het breed bestuurlijke netwerk.

Voor de inzet 2021 wordt een financiële bijdrage gevraagd van:

Begroting 2021	Euro's	Tijdsinvestering
Programmteam		
Voorzitter programmteam	Betaald door OZJ	16 uur per week
Vertegenwoordiging jeugdhulpregio's/gemeenten	30.000,- (inhuur)	8 uur per week
Vertegenwoordiging aanbieders	-	4-8 uur
Vertegenwoordiging onderwijs	-	4-8 uur
Vertegenwoordiging GI's	-	4-8 uur
Ervaringsdeskundigen	1.000	Workshop aanwezigheid
Externe ondersteuning	40.000 (inhuur)	8 uur per week
Secretariële ondersteuning	12.500 (inhuur)	4 uur per week
Onvoorzien	5.000	
Actielijn A bovenregionaal aanbod JeugdzorgPlus		
Deelnemers gemeenten	-	8 uur per week gedurende 3 mnd
Deelnemers aanbieders	-	8 uur per week gedurende 3 mnd
Deelnemers onderwijs	-	8 uur per week gedurende 3 mnd
Deelnemers GI's	-	8 uur per week gedurende 3 mnd
Actielijn B bovenregionaal aanbod niet gesloten jeugdhulp met verblijf		
Deelnemers gemeenten	-	8 uur per week gedurende 3 mnd
Deelnemers aanbieders	-	8 uur per week gedurende 3 mnd
Deelnemers onderwijs	-	8 uur per week gedurende 3 mnd
Deelnemers GI's	-	8 uur per week gedurende 3 mnd

Subwerkgroep beschikbare data		
Dataspecialist/beleid aanbieders	12.500	16 uur per week gedurende 3 mnd
Dataspecialist/beleid gemeenten	12.500	16 uur per week gedurende 3 mnd
Technische oplossingen, datakoppelingen	25.000	
Totaal	138.500	

Vanwege het grote belang van het continueren van de huidige bovenregionale samenwerking op de uitvoering van de twee actielijnen, wordt voor dekking van deze kosten, €138.500, door de jeugdhulpregio's een aanvraag gedaan bij het Bovenregionaal Expertisenetwerk NH.

Aandachtspunten

Het programma kan alleen slagen als op regionaal niveau parallel aan de uitvoering van dit programmabeleid wordt ontwikkeld dan wel worden uitgevoerd. Het gaat daarbij om onder andere de volgende aandachtspunten op regionaal niveau:

- Het ontwikkelen van zorgaanbod zodat jeugdigen via een intensief ambulante traject thuis kunnen blijven wonen moet op regionaal niveau en wanneer nodig op bovenregionaal niveau worden opgepakt.
- Benodigd zorg- en ondersteuningsaanbod voor de uitstroom van jeugdigen uit deze voorzieningen inclusief 18+ leeftijd moet worden uitgewerkt op regionaal niveau.

Zowel op bovenregionaal als op regionaal niveau gaat het om de volgende aandachtspunten, vanuit de samenhang met het Bovenregionaal Expertise Netwerk (BEN), en de regionale expertteams (RET) borgen van:

- Het maken van verklarende analyses voor elke jeugdige
- Inzet van expertise over het gehele landsdeel van Noord-Holland
- Hoe wordt de ervaringsdeskundige inzet geborgd op casuïstiekniveau?
- Ervaringsdeskundige inzet benutten voor jeugdigen en volwassenen
- Versterken deskundigheid trauma behandeling
- Versterken van een efficiënt lerend jeugdstelsel

Risico's

- 1. Verantwoordelijkheid;** bovenregionale afstemming kan leiden tot verwarring over waar de verantwoordelijkheid en de besluitvorming rondom de inkoop en de contractvoorwaarden ligt. De verantwoordelijkheid van het programmateam is voorbereiden/afstemmen/coördinatie van vraagstukken rondom bovenregionale voorzieningen en vragen, er vindt nadrukkelijk geen besluitvorming plaats. De bovenregionale afstemming kan input geven voor de regionale beleidsagenda's. De regie hiervan ligt bij de eigen jeugdregio's.
- 2. Scope van deelname;** naast de aanbieders die momenteel zijn betrokken bij de planvorming, zijn er ook nog andere aanbieders van Jeugdzorg met een bovenregionaal karakter. Alle aanbieders van JeugdzorgPlus in Noord-Holland zijn momenteel betrokken bij de planvorming. Wanneer blijkt uit de uitwerking en de ambitie van actielijn B dat ook andere aanbieders moeten worden betrokken, kan het programmateam hierin voorzien. Belangrijk is wel dat deze aanbieders de uitgangspunten/leidende principes onderschrijven.

- 3. Opbouw alternatief aanbod in de regio;** is er voldoende snel betaalbaar alternatief aanbod in de regio beschikbaar.
- Actielijn A binnen dit t plan gaat nadrukkelijk uit van nieuw aanbod en vormgeving van de JeugdzorgPlus. Dit kan leiden tot input voor regionale veranderopgaven en/of investeringen. Deze behoefte kan inzichtelijk gemaakt worden vanuit de verandering, maar moet regionaal worden aangepakt en gerealiseerd.

Bijlagen:

1. Bestuursopdracht start 2020
2. Samenhang met landelijk beleid, de Norm voor Opdrachtgeverschap en samenwerking Bovenregionaal Expertisenetwerk en andere ontwikkelingen
3. Overzicht van betrokken partijen bovenregionaal plan

Bijlage 1: Bestuursopdracht start 2020

Onderwerp	Bestuursopdracht Bovenregionaal plan voor de specialistische Jeugdhulp Noord-Holland
Van	Kernteam bovenregionaal plan Noord-Holland
Datum	10 maart 2020
Vergaderdoel	ter instemming³

Gevraagde besluiten:

- Instemmen met het gezamenlijk opzetten en vormgeven van een plan voor de specialistische jeugdzorg in Noord-Holland
- Instemmen met de voorgestelde aanpak om te komen tot een gezamenlijk plan
- Instemmen met de communicatieaanpak behorend bij de vormgeving van het plan

Aanleiding

Op 10 december 2019 hebben vijf jeugdregio's (Kop van Noord-Holland, West-Friesland, Noord-Kennemerland, IJmond en Zuid-Kennemerland) uit Noord-Holland overleg gevoerd over de continuïteit van zorg geboden door de aanbieder Parlan. De vijf jeugdregio's hebben samen met VWS en Parlan afgesproken dat er een bovenregionaal plan voor de jeugdhulp (meerdere zorgverleners) in Noord-Holland wordt opgesteld. Het initiatief voor het opstellen en maken van het bovenregionale plan ligt bij de regio's.

In de jeugdregio's Kop van Noord-Holland, West-Friesland en Noord-Kennemerland is dit initiatief reeds bekrachtigd door een bestuurlijke intentie vanuit de verschillende gemeenten. De regio's IJmond en Zuid-Kennemerland zijn hierop aangesloten middels de afspraak gemaakt met VWS op 10 december en inmiddels zijn ambtelijk ook de regio's Amsterdam Amstelland, Haarlemmermeer en Zaanstreek Waterland aangesloten middels deelname aan het kernteam. Regio Gooi en Vechtstreek is ambtelijk aangesloten, maar neemt geen deel aan het kernteam.

In de afgelopen twee maanden hebben deze jeugdregio's gezamenlijk de ambitie, de opzet en de doelgroep van het bovenregionale plan nader geformuleerd. Hierbij zijn ze ondersteund door de regio ambassadeur Zorg voor de Jeugd. Al deze regio's zijn nadrukkelijk bij dit proces betrokken, gericht op de beoogde verandering en rekening houdend met onderlinge afhankelijkheden.

Ambitie en scope bovenregionaal plan Noord-Holland

Op 31 januari 2020 heeft een eerste ambtelijke verkennende sessie plaatsgevonden waarbij alle jeugdregio's m.u.v. Gooi- en Vechtstreek vertegenwoordigd waren. In deze sessie zijn de ambitie, opzet en doelgroep van het plan met elkaar besproken. In dit overleg is bekrachtigd dat alle regio's de ambitie van het Programma Zorg voor de Jeugd onderschrijven en hun regionale transformatieplannen hierop hebben ingericht. Deze ambitie luidt:

Voor alle jeugdigen in Noord-Holland de zorg zo thuis mogelijk vormgeven.

³ Deze eerste bestuursopdracht is door alle betrokken jeugdhulpregio's geaccordeerd, m.u.v. Gemeente Haarlem Bestuursopdracht 'een thuis voor Noordje- - bovenregionaal plan specialistische jeugdhulp Noord-Holland 2021

Deze ambitie vraagt een transformatie van het huidige zorgaanbod en behandelcultuur binnen de jeugdhulp en vraagt dan ook een brede scope op het geheel aan jeugdhulp en, daar waar nodig, aanpalende velden zoals bijvoorbeeld het onderwijs.

Deze scope van de ambitie is te breed voor een bovenregionaal plan. De jeugdregio's hebben daarom de doelgroep van het masterplan nader bepaald.

In gezamenlijkheid is vastgesteld dat een bovenregionaal masterplan meerwaarde heeft voor: *jeugdigen met een complexe zorgvraag die momenteel een verblijfs- en intensieve behandelbehoefte hebben*. Willen we ook voor deze kinderen de zorg zo thuis mogelijk vorm geven dan zijn er bovenregionale afspraken nodig.

Aanpak

De jeugdregio's hebben met elkaar verkend welke thema's van belang zijn om voor deze doelgroep de ambitie te realiseren. Deze thema's zijn:

1 Organisatie van zorg

Bij de uitwerking van dit thema worden onderwerpen als toegang, integraliteit (op aanbod én financiering) en preventie (voorkomen van instroom in residentiele voorzieningen) uitgediept.

2 Samenwerking met zorgaanbieders

Samenwerking met aanbieders (vastgoed, optimale schaalgrootte, vernieuwingen).

3 Samenwerking met onderwijs

Samenwerking met onderwijs (zorg-onderwijs arrangementen, op maat onderwijs).

4 Leren en organiseren

Na vaststelling van de inhoudelijke agenda van de transformatie wordt in deze workshop ingegaan op de wijze waarop wordt samengewerkt, geleerd en bestuurd. Belangrijk aandachtspunt is de inrichting van het geheel waarbij zowel aanbieders als jeugdregio's en individuele gemeenten goed betrokken zijn.

5 Inkoop(afspraken)

In dit thema verkennen wat er mogelijk en noodzakelijk is mbt gezamenlijke inkoop en op welke wijze er samengewerkt kan worden aan het verlagen van de administratieve lasten.

6 Data management

In dit thema werken we uit wat er nodig is aan sturingsinformatie of meer eenduidige afspraken op het gebied van:

- Volume van zorg
- Beschikbaar(heid) aanbod
- Kwaliteit van zorg

De 6 thema's zijn vertaald in een zestal workshops die tussen 27 maart 2020 en 26 juni 2020 worden gehouden. Bij deze workshops worden zowel onderwijs als zorgaanbieders betrokken m.u.v. de workshop over de inkoop(afspraken). Ook worden ervaringsdeskundigen betrokken bij het proces. Met de input van de workshops wordt daarna het bovenregionale plan voor Noord-Holland opgesteld.

In dit bovenregionale plan wordt uitgewerkt:

- Op welke wijze het specialistisch jeugdhulpaanbod en de transitie van het zorgaanbod en onderwijs vorm moet krijgen om de ambitie voor de doelgroep te verwezenlijken in Noord-Holland en wat dit vraagt van aanbieders en jeugdregio's.
- Welke bovenregionale afspraken randvoorwaardelijk zijn voor de realisatie van dit aanbod.
- Hoe deze afspraken zijn geformuleerd.
- Wat er nodig is om deze afspraken succesvol te laten zijn.

Het plan is nadrukkelijk niet bedoeld voor:

- Een opgelegde transformatie opdracht voor de verschillende regio's (overnemen van mandaat van individuele jeugdregio's)
- Een totaal aanpak van gezamenlijke inkoop voor Noord-Holland. Wanneer op specifieke onderdelen van het zorgaanbod kan samen inkopen verstandig wordt geacht, is dit wel een mogelijkheid van die onderdelen.

Het bovenregionale plan zal eind 2020 bestuurlijk moeten worden vastgesteld in alle betrokken jeugdzorgregio's in Noord Holland.

Bestuurlijk traject en communicatie

Gedurende het proces wordt zorg gedragen voor een goede bestuurlijke aanhaking van zowel gemeenten, als zorgaanbieders en onderwijs.

De eerste bestuurlijke bijeenkomst in dat kader wordt zo spoedig mogelijk gepland. Deze bijeenkomst is een gezamenlijke kick-off van het proces om te komen tot een bovenregionaal plan voor specialistische jeugdhulp Noord Holland.

De tweede bijeenkomst vindt plaats rond zomer 2020. In deze bijeenkomsten worden de resultaten van de eerste workshops met de bestuurders gedeeld en wordt er feedback verzameld.

De derde bijeenkomst vindt plaats na de zomervakantie. De resultaten van het gehele plan wordt dan gedeeld met de bestuurders en met hen besproken.

Gedurende het gehele proces worden de verschillende gemeenteraden geïnformeerd over de inhoud en de voortgang. Dit zal plaatsvinden rond de momenten van de bestuurlijke bijeenkomsten. Deze communicatie wordt gezamenlijk voorbereid.

Over het definitieve plan is bestuurlijke besluitvorming in alle afzonderlijke colleges nodig. Daarnaast moeten ook de verschillende zorgaanbieders bestuurlijke besluiten nemen om tot definitieve afspraken te komen.

Dit hele proces wordt begeleid en gestuurd door een ambtelijk kernteam met afvaardiging vanuit alle betrokken regio's in Noord-Holland daarbij ondersteund door het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd.

Samenhang met landelijk beleid voor samenwerking

Op dit moment is het ministerie VWS in gesprek met de VNG over het beleid rondom bovenregionale inkoop en expertisecentra van zorg in de verschillende regio's. Naar verwachting wordt eind maart dit beleid geformaliseerd door een brief van de minister van VWS aan de Tweede Kamer. Het is de verwachting dat de brief en de opzet van het plan van Noord-Holland op elkaar aansluiten en elkaar versterken. Wanneer dat niet zo is en de aanpak van de gezamenlijke regio's wijkt sterk af van de brief VWS dan zullen we opnieuw met elkaar in overleg gaan over het plan.

Bijlage 2: Samenhang met de Norm voor Opdrachtgeverschap en samenwerking Bovenregionaal Expertisenetwerk en andere ontwikkelingen

De Jeugdhulpregio's in Noord Holland geven met het bovenregionale plan 'een thuis voor Noordje' invulling aan **de Norm voor Opdrachtgeverschap**. Gemeenten hebben zich gecommitteerd om te komen tot het gezamenlijk opstellen van een regiovisie per jeugdhulpregio, waarin zowel de werkwijze van de lokale teams, de governance rond de regionale voorzieningen, de wijze van bovenregionale samenwerking rond specifieke zorgvormen alsook welke zorgvormen dat moeten zijn, wordt beschreven.

Er zijn in Noord-Holland drie steunstructuren voor specifieke complexe casuïstiek:

Het **bovenregionaal expertisenetwerk Noord-Holland (BEN NH)** brengt zeer specialistische kennis samen én ontsluit deze op het gebied van veelal psychiatrische in combinatie met cognitieve en somatische co-morbide problematiek bij jeugdigen - overstijgend aan gemeenten en inkoopregio's - en voegt deze kennis toe aan de behandelpraktijk binnen de lokale en regionale jeugdhulpstructuur. Ook kan er een financiële impuls worden gegeven om voor de meest complexe kinderen tot een passend aanbod te komen, bijvoorbeeld door een garantstelling of bijdrage aan tijdelijke leegstand in een nieuwe kleinschalige voorziening. Ten slotte kan er vanuit het BEN NH een financiële impuls worden gegeven aan een efficiënt ingericht lerend jeugdstedel.

De Ketenaanpak eetstoornissen (K-EET) is een verbijzondering en voorloper van een expertisenetwerk specifiek gericht op co-morbiditeit rond eetstoornissen en verbindt somatische en psychiatrische behandelexpertise aan de lokale eerste lijns-gezondheidszorg en de regionale specialistische jeugdhulp en aan medisch specialistische zorg.

De **regionale expertteams (RET's)** hebben als belangrijkste taken: (1) consultatie en advies, (2) procesregie, (3) signalering en (4) leren. Zij bieden een plek waar ingewikkelde zorg- en ondersteuningsvragen van kinderen/ouders worden opgepakt, die niet vanzelfsprekend beantwoord kunnen worden. Soms is consultatie en advies voldoende, vaak is echter ook procesregie nodig. Zij leveren tevens een bijdrage aan een lerend jeugdstelsel en het signaleren van problematiek, bijvoorbeeld lacunes in het gecontracteerde aanbod.

Lerend jeugdhulpstelsel

Bovenstaande trajecten zijn allemaal bouwstenen voor een lerend jeugdstelsel in Noord-Holland. Hierbij worden met betrekking tot het plan 'een thuis voor Noordje' vanuit het perspectief van de jeugdhulpregio's de gedeelde ambitie, benodigde governance en randvoorwaarden duidelijk; in de regionale expertteams de regiospecifieke vraagstukken opgepakt; via het bovenregionale expertisenetwerk de specialistische vraagstukken rond co-morbide problematiek beantwoord en belegd; en in K-eet een populatiespecifieke aanpak uitgewerkt.

VNG – landelijke coördinatie SPUK middelen nog noemen?

BIJLAGE 3: Overzicht van betrokken partijen bovenregionaal plan

Jeugdhulpregio's:	Kop van Noord-Holland
	West-Friesland
	Alkmaar
	Zaanstreek Waterland
	IJmond
	Zuid-Kennemerland
	Amsterdam Amstelland
	Haarlemmermeer
Aanbieders	GGZ Noord Holland Noord
	's Heerenloo
	iHub
	Levvel & Levvel5
	Parlan
Alle SWV VO in Noord-Holland	
Gecertificeerde instellingen	JBRA
	JGB
	Leger des Heils
	Wiliam Schrikker Stichting